

Možnosti chirurgické rehabilitace sluchových vad u dospělých

Doc. MUDr. Jan Bouček, Ph.D.

Klinika ORL a chirurgie hlavy a krku 1. LF UK a FN v Motole

V posledních desetiletích pozorujeme stále se zvyšující počet osob se sluchovým postižením. Odhady WHO uvádějí 430 mil. osob vyžadujících sluchovou rehabilitaci v současnosti a výhledy do dalších let predikují nárůst na až 700 mil. osob v roce 2050. Tento trend vychází zejména z celkového stárnutí populace. Důsledky nekorigované vady sluchu se promítají do celé řady aspektů života z pohledu individuálního i celkového. Kromě zhoršených komunikačních schopností ve společnosti, v zaměstnání a v rodině vedou ve svém důsledku k sociální izolaci a významně vyššímu riziku rozvoje depresí a demence. Celkově péče o pacienta s nekorigovanou vadou sluchu stojí společnost mnohem více než investice do včasné sluchové korekce. Na základě rozsáhlých studií uvádí WHO ve svém dokumentu World Hearing Report 2021 vadu sluchu jako jeden z nejlépe ovlivnitelných faktorů rozvoje s věkem asociovaných demencí.

Možnosti moderní medicíny nabízejí řadu možností chirurgické rehabilitace sluchu, která přichází na řadu vždy, když nelze využít konvenčních sluchadel. Na základě přesné diagnostiky charakteru sluchové vady můžeme pacientům nabídnout implantáty na principu kostního vedení, středoušní pasivní i aktivní implantáty, kochleární implantáty nebo implantát kmenový.

Na Klinice ORL a chirurgie hlavy a krku 1. LF UK a FN v Motole jsme v posledních desetiletích rozvinuli možnosti využití chirurgické rehabilitace sluchových vad u dospělých. Program kochleárních implantací běží v ČR od roku 1987 a Centrum kochleárních implantací pro dospělé je v současnosti největším implantačním pracovištěm v České republice. Zavedli jsme do praxe řadu modifikací, jako například peroperační měření elektrokochleografie, operace v kombinaci lokální anestézie a analgosedace, implantace v jedné době při odstranění nádorových lézí vnitřního ucha nebo baze lební. Jako první v regionu střední a východní Evropy jsme zavedli rutinní používání robotického systému pro kochleární implantace. Implantáty na principu kostního vedení pro pacienty s jednostrannou hluchotou jsme cestou klinické studie prosadili do standardních indikačních kritérií a jsou nyní standardně využívány k rehabilitaci. Aktuální retrospektivní zhodnocení našeho souboru po 12 letech ukazuje, že trvalými uživateli je v dlouhém časovém horizontu 75 % implantovaných pacientů.

V rámci středoušní chirurgie jsme do praxe zavedli několik modifikací, včetně standardního využívání dvou typů laseru v třmínkové chirurgii. V roce 2015 jsme jako první v rámci České

republiky implantovali inovativní implantát akusticky přímo stimulující vnitřní ucho – CODACS.

Rozvoj moderních implantabilních sluchových technologií minimalizuje omezení, která sluchově hendikepovaný člověk pocítuje a usnadňují jeho zařazení do běžné společnosti, se všemi aspekty osobního i pracovního uplatnění. Rozdíl mezi výborným a průměrným výsledkem sluchové rehabilitace je do značné míry závislý na čase, a proto je nutné zaměřit pozornost na včasnou diagnostiku a informovanost o dostupnosti řešení pro téměř všechny pacienty se sluchovou vadou.

1. **Bouček J**, Vokřál J, Černý L, Chovanec M, Skřivan J, Zvěřina E, Betka J, Zábrodský M., Baha implant as a hearing solution for single-sided deafness after retrosigmoid approach for the vestibular schwannoma: surgical results. EUROPEAN ARCHIVES OF OTO-RHINO-LARYNGOLOGY, 2017 Jun, IF = 2,6 (**Q2**)
2. Čakrt O, Slabý K, Kučerová K, Balatková Z, Jeřábek J, **Bouček J.**, Subjective visual vertical and postural control in patients following cochlear implantation, JOURNAL OF VESTIBULAR RESEARCH-EQUILIBRIUM & ORIENTATION, 2023, IF = 2,3 (**Q2**)
3. Koutná S, Kalitová P, Jeřábek J, Slabý K, Kučerová K, **Bouček J** and Čakrt O, Comparison of postural control and space perception outcomes between robotic and conventional cochlear implantation in adults, EUROPEAN ARCHIVES OF OTO-RHINO-LARYNGOLOGY, 2024, IF = 2,6 (**Q2**)